

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudkyní Mgr. et Mgr. Lenkou Bahýřovou, Ph.D. ve věci

žalobce: **L. R.**
st. přísl. X
t. č. neznámého pobytu

proti

žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
Odbor azylové a migrační politiky
sídlem Nad Štolou 936/3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 19. 8. 2021, č. j. OAM-426/ZA-ZA11-ZA21-2021,

takto:

- I. Žaloba **se zamítá**.
- II. Žalobce **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalovaný rozhodnutím ze dne 19. 8. 2021, č. j. OAM-426/ZA-ZA11-ZA21-2021 (dále jen „napadené rozhodnutí“), které nabylo právní moci dne 26. 8. 2021, zamítl žádost žalobce o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodnou dle § 16 odst. 2 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“).

II. Napadené rozhodnutí a související skutkové okolnosti

2. Žalobce podal žádost o udělení mezinárodní ochrany dne 17. 6. 2021. Jako důvod uvedl, že měl v Gruzii poměr s vdanou ženou. Když se to její manžel dozvěděl, žadatele hledal, vyhrožoval mu a fyzicky jej se svými kamarády napadl. Z obavy o svůj život žalobce zemi původu opustil.
3. Žalovaný shromáždil v průběhu správního řízení informace o zemi původu, konkrétně materiál „Gruzie, Hodnocení Gruzie jako bezpečné země původu“ z listopadu 2020. Podle této zprávy v Gruzii obecně nedochází k porušování základních práv a svobod. Centrální vláda nemá pod kontrolou pouze separatistické regiony Abcházie a Jižní Osetie. V Gruzii nedochází k pronásledování ve smyslu čl. 9 směrnice č. 2011/95/EU, ani k mučení nebo nelidskému či ponižujícímu zacházení, trestům či hrozbě z důvodu svévolného násilí. Gruzie má na zákonné úrovni zakomponovanou úroveň ochrany jednotlivce na podobné úrovni jako v zemích EU, ústava země garantuje základní práva a svobody, byť některé nedostatky (např. porušování soudní nestrannosti či porušování soukromí a násilí vůči LGBTI osobám) přetrvávají. Gruzie je členem OSN a přistoupila k základním lidskoprávním úmluvám. Gruzínská vláda také spolupracovala s Úřadem Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky i s dalšími humanitárními organizacemi na poskytování ochrany a pomoci vnitřně přesídleným osobám, uprchlíkům a dalším skupinám. Gruzínští občané mohou podat stížnost ke státnímu zastupitelství. Případným zneužitím pravomocí státních úřadů se rovněž zabývá ombudsman a řada nevládních organizací, které poskytují efektivní pomoc v případech porušení práv jednotlivců.
4. Žalovaný shledal na základě výpovědi žalobce a informací plynoucích z citovaného materiálu, že v případě žalobce lze Gruzii považovat za bezpečnou zemi původu. S problémy, které žalobce ve vlasti měl (vyhrožování a fyzické napadení ze strany manžela ženy, s níž měl poměr), se měl obrátit na příslušné orgány země původu. Z Hodnocení Gruzie plyne, že gruzínští občané mohou využít právní prostředky k ochraně svých práv. Žalobce však tyto možnosti nevyužil, a proto nelze dojít k závěru, že by jej gruzínské státní orgány neochránily. Žalovaný proto shledal naplnění podmínek pro použití § 16 odst. 2 zákona o azylu.

III. Žaloba

5. Žalobce namítl nedostatečné zjištění skutkového stavu a přijaté závěry, že žalobci v zemi původu nehrozí pronásledování ze strany soukromé osoby, označil za nesprávné. Má za to, že v jeho případě nelze Gruzii považovat za bezpečnou zemi původu. Vzhledem k tomu, že aplikace institutu bezpečné země původu značně zhoršuje pozici žadatele v řízení o žádosti o mezinárodní ochranu, považuje žalobce s odkazem na čl. 4 Listiny základních práv a svobod vydání seznamu bezpečných zemí pouhou vyhláškou ministerstva za rozpornou s ústavním pořádkem. Tímto postupem je omezeno jeho právo na přístup k orgánům veřejné moci (čl. 36 Listiny) a též právo domáhat se azylu (čl. 43 Listiny). Soud není vázán podzákonnými předpisy a proto musí otázku, zda daná země je či není bezpečná, posoudit na základě zákonných pravidel za použití eurokonformního výkladu.
6. Žalobce citoval z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 3. 2014, č. j. 5 Azs 23/2013 – 19, podle něhož není povinen prokazovat, že by byl v zemi původu v horším postavení než jiní lidé prožívající stejné problémy a zůstal na stanovisku, že napadené rozhodnutí je v rozporu s čl. 4 a čl. 36 Listiny. Dále citoval čl. 36 odst. 1 procedurální

směrnice (2013/32/EU) a uvedl, že předložil závažné důvody pro to, aby nebylo možné v jeho konkrétní situaci považovat zemi původu za bezpečnou.

7. Žalobce z uvedených důvodů navrhl, aby krajský soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

IV. Vyjádření žalovaného

8. Žalovaný nepovažuje žalobní námitky za důvodné. Při rozhodování vzal v úvahu skutečnosti, které žalobce tvrdil a shromáždil k nim relevantní a aktuální informace o situaci v zemi původu. Vycházel z dostatečně zjištěného stavu věci a má za to, že přijaté řešení odpovídá konkrétním okolnostem daného případu. Gruzie (s výjimkou Abcházie a Jižní Osetie) je na seznamu bezpečných zemí původu. S odkazem na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008 – 70, uvedl, že hlavní odpovědnost za prokázání nedodržování mezinárodních závazků a porušování práv občanů bezpečných zemí leží právě na samotných žadatelích.
9. Žalobce neuvedl žádnou skutečnost, ze které by bylo možné vyvodit, že mu v Gruzii hrozí azylově relevantní nebezpečí. Na příslušné gruzínské orgány se obrátit ani nepokusil, přestože k tomu možnost měl. Nelze proto tvrdit, že by mu odmítly poskytnout ochranu. Žalobce měl možnost seznámit se se zprávami o zemi původu, které žalovaný shromáždil. Žádné námitky však nevzněl ani nenavrhoval jejich doplnění.

V. Posouzení věci krajským soudem

10. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů (§ 75 odst. 2 s. ř. s.) podle skutkového a právního stavu zjištěného s přihlédnutím k čl. 46 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. června 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (tzv. procedurální směrnice).
11. Žaloba není důvodná.
12. V posuzované věci byl aplikován § 16 odst. 2 zákona o azylu, podle něhož se jako zjevně nedůvodná zamítne žádost o udělení mezinárodní ochrany, jestliže žadatel přichází ze státu, který Česká republika považuje za bezpečnou zemi původu, pokud žadatel neprokáže, že v jeho případě tento stát za takovou zemi považovat nelze. V souladu s § 16 odst. 3 zákona o azylu platí, že pokud jsou tu předpoklady pro zamítnutí žádosti o udělení mezinárodní ochrany pro zjevnou nedůvodnost, neposuzuje se, zda žadatel o udělení mezinárodní ochrany splňuje důvody pro udělení azylu podle § 13 a 14 nebo doplňkové ochrany podle § 14b. Jsou-li tu předpoklady pro zamítnutí žádosti o udělení mezinárodní ochrany pro zjevnou nedůvodnost podle § 16 odst. 2, rovněž se neposuzuje, zda žadatel o udělení mezinárodní ochrany neuvádí skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a.
13. Podle § 2 bodu 7 vyhlášky č. 328/2015 Sb. platí, že Gruzie, s výjimkou Abcházie a Jižní Osetie, je v České republice považována za tzv. bezpečnou zemi původu. Takovou zemí se podle § 2 odst. 1 písm. k) zákona o azylu rozumí „stát, jehož je cizinec státním občanem, nebo v případě osoby bez státního občanství stát posledního trvalého bydliště 1. ve kterém obecně a soustavně nedochází k pronásledování, mučení nebo nelidskému nebo ponižujícímu zacházení nebo trestům a k hrozbě z důvodu svévolného násilí v případě mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, 2. který jeho občané nebo osoby bez státního občanství neopouštějí z důvodů uvedených v § 12 nebo § 14a, 3. který ratifikoval a dodržuje mezinárodní smlouvy o

lidských právech a základních svobodách, včetně norem týkajících se účinných opravných prostředků, a 4. který umožňuje činnost právníkům osobám, které dohlíží nad stavem dodržování lidských práv.“

14. Postup označení určitého státu za bezpečnou zemi původu je v souladu s tzv. procedurální směrnici. Předtím, než je konkrétní země zapsána na vyhlášený, platný a účinný seznam bezpečných zemí původu, musí kompetentní orgán shromáždit dostatečné informace o předmětné zemi (§ 23c zákona o azylu) a průběžně je aktualizovat (srov. čl. 37 procedurální směrnice). Přitom musí mimo jiné zohlednit zejména informace z jiných členských států, od Evropského podpůrného úřadu pro otázky azylu, Úřadu vysokého komisaře OSN pro uprchlíky, Rady Evropy a jiných významných mezinárodních organizací.
15. S námitkou žalobce, že stanovení seznamu bezpečných zemí vyhláškou je protiústavní, se krajský soud neztotožňuje. Z bodu 46 preambule procedurální směrnice vyplývá, že se členské státy mohou rozhodnout, zda budou posuzovat bezpečnost země původu případ od případu, nebo zda označí země jako bezpečné přijetím seznamu těchto zemí. Česká vnitrostátní úprava zvolila variantu seznamu bezpečných zemí původu, který se nejméně jedenkrát v kalendářním roce přezkoumává. Podle § 86 odst. 4 zákona o azylu ho stanoví vyhláškou ministerstvo vnitra. Tato vyhláška neslouží k ukládání primárních povinností jednotlivcům, toliko na základě definice bezpečné země, zakotvené v zákoně o azylu, obsahuje pravidelně revidovaný seznam zemí, které dle zákonem, resp. procedurální směrnici stanovených kritérií, vyhovují (resp. mají vyhovovat) obsahovým požadavkům na tento pojem.
16. Jak je uvedeno v procedurální směrnici, rozhodujícím faktorem pro posouzení odůvodněnosti žádosti o mezinárodní ochranu je míra bezpečnosti žadatele v zemi jeho původu. Pokud lze třetí zemi pokládat za bezpečnou zemi původu, měly by mít členské státy možnost označit ji za bezpečnou a vycházet z domněnky, že je pro daného žadatele bezpečná, pokud žadatel neprokáže opak (bod 40 preambule). Na druhou stranu, označení třetí země jako bezpečné země původu nemůže být absolutní zárukou bezpečnosti státních příslušníků dané země. Hodnocení, z něhož toto označení vychází, může ze své podstaty vzít v úvahu pouze všeobecnou občanskou, právní a politickou situaci v dané zemi a to, zda jsou původci pronásledování, mučení nebo nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání v praxi postižitelní, jsou-li v této zemi shledáni odpovědnými. Proto je důležité, aby v případě, kdy žadatel prokáže, že v jeho konkrétní situaci existují oprávněné důvody nepokládat danou zemi za bezpečnou, nebylo označení této země jako bezpečné považováno v jeho případě za směrodatné (viz bod 42 preambule).
17. Podle čl. 36 odst. 1 procedurální směrnice platí, že třetí zemi, která je v souladu s touto směrnicí označena za bezpečnou zemi původu, lze po jednotlivém posouzení žádosti považovat ve vztahu k určitému žadateli za bezpečnou zemi původu, pouze pokud: a) žadatel má státní příslušnost této země, nebo b) žadatel je osobou bez státní příslušnosti a dříve v této zemi běžně pobýval, a zároveň žadatel nepředložil žádné závažné důvody pro to, aby tuto zemi nebylo možno v jeho konkrétní situaci považovat za bezpečnou a mohl tak být uznán za osobu požívající mezinárodní ochrany podle směrnice 2011/95/EU. Toto pravidlo koresponduje s § 16 odst. 2 zákona o azylu. Koncept tzv. bezpečné země původu je tedy aplikován jako určitý odklon od standardního způsobu meritorního řešení věci, a to za pomoci konstrukce vyvratitelné domněnky, která je nastolená ze zákona. Bylo tedy na žalobci, který pocházel z bezpečné části Gruzie, aby prokázal, že tato domněnka neplatí.

Aby žadatel unesl důkazní břemeno, musí nejen tvrdit relevantní skutečnosti z hlediska důvodů pro udělení mezinárodní ochrany, ale zejména tato tvrzení prokázat.

18. Žalobce namítal, že žalovaný nedostatečně zjistil skutkový stav, protože si neobstaral dostatek relevantních informací o zemi původu. V případě aplikace institutu bezpečné země původu však žalovaný nemá povinnost shromažďovat informace o zemi původu v takovém rozsahu, jako je tomu u plného meritorního přezkumu žádosti. Jak totiž vyplývá z § 16 odst. 3 zákona o azylu, v těchto případech se neposuzuje, zda žadatel o udělení mezinárodní ochrany uvádí skutečnosti svědčící o tom, že by mohl čelit pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a. Je proto postačující, pokud žalovaný jako podklad pro vydání rozhodnutí využil pouze zprávu „Gruzie, Hodnocení Gruzie jako bezpečné země původu“ z listopadu 2020, která zdůvodňuje naplnění podmínek pro zařazení Gruzie na seznam bezpečných zemí původu. Teprve pokud by žalobce předložil důkazy, že v jeho případě Gruzii za bezpečnou zemi považovat nelze, musel by žalovaný shromáždit dodatečné informace, na jejichž základě by hodnotil relevanci těchto důkazů a tvrzení žalobce ve vztahu k jednotlivým důvodům pro udělení mezinárodní ochrany. Žalobce však žádný takový důkaz nepředložil.
19. Důvody, pro které žalobce žádá o udělení mezinárodní ochrany, nejsou způsobilé vyvrátit domněnku bezpečnosti Gruzie. Tyto důvody spočívají v obavách žalobce z manžela ženy, s níž měl poměr, tj. ze strany soukromé osoby. Tato obava by sice mohla být relevantní z hlediska udělení doplňkové ochrany, avšak pouze za podmínky, že by státní orgány tvrzené ohrožení podporovaly, tolerovaly, organizovaly, záměrně trpěly, nezajistily účinnou ochranu atd. (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 7. 2008, č. j. 7 Azs 43/2008-47). V případě bezpečné země původu platí presumpce dostupnosti vnitřní ochrany (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 6. 2007, č. j. 4 Azs 195/2006-149). Možnost využití vnitrostátních právních prostředků ochrany totiž představuje jedno z kritérií pro posouzení státu jako bezpečné země původu. To znamená, že již označením Gruzie jako bezpečné země původu se vytváří domněnka, že možnost využití vnitrostátních prostředků ochrany existuje a je pak na žadateli, aby případně tuto domněnku vyvrátil.
20. Z výpovědi žalobce vyplynulo, že ve vlasti nikdy neměl konkrétní problémy se státními orgány. Argumentace žalovaného, že žalobce se v případě problémů může na kompetentní orgány obrátit a využít ke své ochraně před případnými obtížemi ze strany soukromé osoby dostupné vnitrostátní prostředky, je proto správná. Žalobce se ani nepokusil vnitřní ochranu vyhledat, nelze tedy tvrdit, že by mu tato ochrana nebyla k dispozici. Pouhá nedůvěra žalobce ve státní instituce (žalobce v rámci pohovoru uvedl, že „policie takové věci v Gruzii neřeší“) důvod pro udělení mezinárodní ochrany nezakládá (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 3. 2004, č. j. 5 Azs 7/2004 – 37). Žalobcem odkazované rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 3. 2014, č. j. 5 Azs 23/2013 – 19, se týkalo skutkově zcela odlišných okolností – tam (na rozdíl od věci nyní posuzované) – žalobce tvrdil a dokládal mnoha podklady, že mu v zemi původu pronásledování hrozí.
21. Skutečnost, že žalobce má možnost využít soudního přezkumu napadeného rozhodnutí (ostatně tak učinil), vyvrací jeho toliko obecně formulované tvrzení, že došlo k porušení čl. 36 Listiny zajišťující nezávislý a nestranný soudní přezkum. Pokud žalobce namítal porušení čl. 43 Listiny, ten se týká poskytování azylu cizincům pronásledovaným za uplatňování politických práv a svobod, což není případ žalobce.

22. Lze proto shrnout, že žalobci se v rámci řízení o žádosti o udělení mezinárodní ochrany nepodařilo vyvrátit domněnku, podle které je Gruzie bezpečnou zemí původu. Žalovaný dostatečně zjistil skutkový stav a žádost žalobce řádně posoudil. Krajský soud se z toho důvodu ztotožňuje se závěrem žalovaného o zjevné nedůvodnosti žádosti žalobce o mezinárodní ochranu.

VI. Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

23. Krajský soud pro nedůvodnost žalobních námitek žalobu zamítl (§ 78 odst. 7 s. ř. s.). O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto ve smyslu § 60 s.ř.s., podle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl na věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobce neměl ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Úspěšnému žalovanému žádné náklady nad rámec jeho obvyklé úřední činnosti nevznikly, náhrada nákladů řízení mu tudíž přiznána nebyla (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 3. 2015, č. j. 7 Afs 11/2014 – 47).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvojím vyhotovení u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno dne 10. ledna 2022

Mgr. et Mgr. Lenka Bahýřová, Ph.D., v. r.
samosoudkyně

Za správnost vyhotovení:
K. M.